UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones prestantissimi viri Ro||berti de Litio: ordinis Minoru[m] sacre theologie professo||ris: pontificis Aquinatis

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.cccccxiij. vi. no.Maij.

Feria quarta: de cogitationib[us] malis vita[n]dis. Sermo: xlij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70607

Visual Library

los recipere: ⁊ receptos tenet reſtituere
deductis expēſis factis in vtilitatem ec-
cleſie: ⁊ gracia fructuū colligendorū: ⁊
hoc qꝛ fur eſt et latro in illo bñficio. In
veteri aūt teſtamēto: vt habet.iiij. Re-
gum.v. Giezi ꝓpter ſimoniā quā cōmi-
ſit accipiendo pecuniā a Naaman ſyro:
quē Heliſeus ꝓpheta curauerat lepra
percuſſus eſt cum oībus poſteris eius.
Sed quid dicā? Quo me vertā? Quali-
ter verba concludā? Audiuimus ex his
que dicta ſunt ꝙ graue ſit vitiū ſimonie
⁊ tñ hodie vbiqꝫ regnat: vbiqꝫ ſua tela
proijcit. O eccleſia dei: o ſponſa decora
agni immaculati xp̄i ieſu: ꝗs in te preſi
cit tot ignaros: indoctos: inhabiles ad
curam animarū. Quis ordines: dignita
tes: ⁊ beneficia tua tā multis indignis
tribuit. Audeo dicere ꝙ peſſima illa et
truculenta belua ſimonia mala hec oīa
fecerit. Et ne deſcēdamus ad particula
ria tñ vnum tenere firmiter poſſumus
ꝙ ſi ſimonia ceſſaret a miniſtris eccle-
ſie: cūcta bene optimeqꝫ diſponerētur:
⁊ aīas in pctīs alligatas abſoluerēt ac
de diaboli laqueis liberarēt ſe ꝗ̄o nō il-
laquearēt: ſed potius velut miniſtri di-
gni adipiſcerētur in hoc ſeculo dei gra-
tiam: et in futuro ſempiternam gloriā:
in qua xp̄s viuit et regnat per infinita
ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Feria quarta poſt Oculi: de cogita-
tionib⁹ malis ⁊ vitioſis vitādis ꝓpter
quas ſolas ⁊ abſqꝫ effectu operum exte
riorū poſſet hō dānari. Sermo.xlij.

De corde enim
exeūt cogitationes male
Uerba ſunt redēptoris
nr̄i originaliter Matth.
xv. ⁊ in euāge. hodierno.
Errat apud nōnullos opinio q̄dē ſatis
falſa ⁊ periculoſa: q̄m nō arbitrant eſſe
pctā q̄ p opa extrinſeca nō ꝑpetrantur:
cū tñ ſm rei veritatē multo plura ſint
mala q̄ latēt in corde: in die iudicij ma-
nifeſta fiēda: ꝙ ea q̄ nūc apparēt forin
ſecus ⁊ vident. Hoc aūt euidēter ſatis
aperuit oīm doctor ieſus xp̄s dei filius
in lectione ſcti euāgelij. Quapropter vt
q̄ verā pniām agere volūt totaliter mū
dent ⁊ q̄libet expellant facinora: in pre
ſenti ſermone de cogitationib⁹ diſſere-
mus: de q̄b⁹ tria myſteria declarabo.

Primū dꝛ cognitio.
Scd̄m offenſio.
Tertiū remediatio.

¶ Qꝛ cogitationes cordiū certitudinali
ter cognoſci non pñt: nec a demonibus
neqꝫ ab angelis btīs: ſed bñ a ſolo deo
quē nullū latet ſecretū. Cap.j.

Primū myſteriū declarādū
de cogitationibus dꝛ cogni
tio. In quo vidēdū erit qua
liter cogitationes noſtrorū
cordiū cognoſci poſſunt. Et
hoc tripliciter.

Primo reſpectu demonis.
Scd̄o reſpectu angeli.
Tertio reſpectu dei.

¶ Primo vidēdū eſt qualr̄ cogitatiōes
hoīum cognoſcunt reſpectu demonis.
De quo dubiū eſſe pōt: vtrū cognoſcat
ſecreta ꝯſcie? Et videt ꝙ ſic. Primo qꝛ
officiū demonū eſt accuſare. Un̄ Apoc.
xij. Proiectus eſt accuſator fratrū nroꝝ
ergo ſi in iudicio arguemur de ſecretiſſi
mis cogitatiōib⁹: videt ꝙ he nō lateāt
accuſatorē nr̄m. Scd̄o arguit: qꝛ dicit
Aug. xij. ſup Gen̄. ad lrām. Mali ange-
li cogitatiōes nouerūt: qꝛ mlta ꝑdicūt
q̄ nō ꝑdicerēt ſi cogitationes nō nouiſ-
ſent. Tertio arguitur ex dictis Ariſto.ij.
de aīa. Notior eſt opatio ꝙ̄ potentia ⁊
potētia ꝙ̄ ſuba: qꝛ p cognitionē opatio
nis ⁊ potētie puenit ī cognitionē ſube.
Sed ſuba aīe nō pōt latere diabolū: er
go nec ei⁹ opatio nec ꝟtus: ergo ſi cogi-
tatio ⁊ affectio ſunt paſſiōes aīe: ḡ non
pñt latere diabolū. Sed ꝫ arguit ex di-
cto Aug. di. in li. de eccliaſticis dignita
tib⁹. Internas aīe cogitatiōes diabolū
non videre certi ſumus. Rñdet Bon̄. ⁊
Rich. di. viij. ij. lib. ꝙ duplex eſt cogni
tio. Prima certitudinalis: ⁊ tali cogni
tione demones nō pñt ſciarū ſecreta ri-

mari. Scd'a eſt cognitio ↄiecturalis q̃ eſt ꝑ aliquos motus ſeu ꝑ aliq̃ ſigna. Et qm̃ pauca ſunt ita ſecreta q̃n ꝓdeāt in opera exteriora: vel appareant ꝑ ſigna exteriora faciei vl' ꝑ ſigna corporis qđ diuerſimode mouet' ſ'm diuerſitatē affectionū: hinc eſt ꝙ multe cogitationes nr̃e deprehēdi pñt a malignis ſpiritibus niſi arceantur virtute diuina: hec aūt cognitio poti⁹ eſt cōiecture ꝗ̄ certe ſciētie. ¶ Ad primū ergo argumētū dicit Bon̄. ꝙ in die iudicij nō ſolum demon erit accuſator: imo etiā ⁊ cor noſtrū. Vñ de exteriorib⁹ accuſabit diabolus: de ſecretis vo ↄſciētia ꝓpria. ¶ Ad ſcđm ptȝ rñſio ꝑ diſtinctionē iā factam de duplici cognitione. ¶ Ad tertiū vo ſcilȝ ꝙ notior eſt oꝑatio ꝗ̄ ſubſtantia: dicit Bona. ꝙ verū eſt de oꝑatione extrinſeca. De intrinſeca aūt aīa non hȝ ſempꝰitatē. Multe em̄ res ſunt nobis note quaꝝ ꝟtutes ⁊ oꝑationes nos latent. Vel dicendū ꝙ illud hȝ locum in oꝑatione naturali nō in oꝑatiōe volūtaria. Oꝑatio em̄ naturalis ſ'm ꝙ naturalis eſt ita ſe naturalr' nata eſt repſentare: nec ſe occultare pōt ſicut nec ſuba: imo ꝑ ipſam manifeſtat' ſuba dūȝ plus hȝ de rōne actualitatis ac ꝑ hoc manifeſtatiōis ⁊ lucis. In oꝑatiōe aūt volūtaria ſecus eſt. Nā cū ſuba naturalr' ſe repſentet: ſicut naturalr' eſt et ſe occultare nō poſſit: oꝑatio voluntaria ſicut volūtarie exit in eſſe: ita ⁊ volūtarie manifeſtat': ⁊ ita occultari pōt imo nō manifeſtat' niſi hō velit. Talia autē ſunt q̃ latēt in ſecreto nr̄e ↄſcie. Vō ꝗ̄uis diabol⁹ videre poſſit aīam ꝓꝑa virtute: nō tñ pōt illā ↄſpicere. Et ſic ↄcludit' ꝙ certitudinalr' demōes arcana pectoris nr̄i ſcire nō valēt. ¶ Scđo vidēdū eſt qualr' cogitatiōes cognoſcūtur reſpectu angeli. Et licȝ hermes in lib. quē fecit de q̄ttuor materijs ⁊ q̄dā alij cōtēdāt ꝓbare nō latere ipos angelos cogitatiōes nr̄as: verūtñ i hac pte inherebo doctrīe ſcti Tho. Colligo itaq; ex ei⁹ dictis in p̄ma pte ſumme. q. lvij. ⁊ in. ij. ſcrip. ſen. diſ. viij. ar. v. ea q̄ p ſolutione hui⁹ dubij faciūt. Dico ḡ ꝙ cogitationes pñt dupl'r cōſiderari. Uno mō prout ſunt in ſua futuritione. Alio mō ꝓut ſunt in ſua p̄ſentialitate. Pmo mō. ſ. ꝓut cogitatiōes ſunt future: naturalr' cognoſci vel videri ab āgelo vel ab hoīe pñt. Cuius rō eſt q: futura nō cognoſcunt' niſi ſ'm ꝙ hñt eē determinatū in ſua cā: ſed cogitationes cordis nō hñt determinatū eſſe in voluntate: q: volūtas ſe hȝ ad vtrūlibet: ⁊ iō non pñt cognoſci. Scđo modo cogitatiōes cordis poſſunt ↄſiderari ꝓut ſunt i ſua preſentialitate. Et hoc duob⁹ modis. Vel ꝓut ſunt in ſuo p̄ncipio: vel ꝓut ſunt i ſigno. Pmo mō ꝓut cogitationes ſunt ſolū in ſuo principio. ſ. cogitationes in intellectu ⁊ affectiōes in affectu vel volūtate ita ꝙ ex cogitationib⁹ nō reſultat aliqđ exteri⁹ ſignū: puta aliquis affect⁹ vel motus in corde ⁊ ſic ſolus de⁹ cogitationes cognoſcit. Pmo rōne cauſalitatis: q: ille ſol⁹ cogitationes cognoſcit cui ſoli ſubiacet intellect⁹ ⁊ volūtas creature rōnalis: ⁊ qui ſolus pōt oꝑari in eā: ⁊ eſt ei⁹ principale obiectū ⁊ finis vltimus. Sed hoc ꝓpriū eſt dei: ergo nec angelo nec hoī cōuenit ſed ſoli deo. Scđo hoc ꝓbatur rōne entitatis. Nā quāto aliq̄d min⁹ hȝ de entitate tāto minus hȝ de cognoſcibilitate: ſed cogitationes minimū habēt de entitate: ergo ⁊ minimū de cognoſcibilitate. Addit' ⁊ alia rō. ſ. intimitatis. Nam quāto aliquid eſt magis ſecretū vel abſconditūȝ tāto min⁹ cognoſci pōt. Sed cogitationes cordis ipſi mēti ⁊ intellectui ⁊ volūtati ſunt valde intime cū ſunt a principio intrinſeco. ſ. intellectu ⁊ volūtate. Qđ patet: q: cogitare dicit actionē intrinſecā: ⁊ iō ille ſolus cogitationes cordis poteſt cognoſcere qui ipſi mēti pōt ſe intimare: talis aūt eſt ſolus deus. ¶ Scđo cogitationes cōſiderari poſſunt prout ſunt in exteriori ſigno: et ſic cognoſci poſſunt ⁊ ab angelo ⁊ a demone: vt dictum eſt et ab ipſo homine

¶ Tertio videndū eſt ⁊ cōcludendū ex premiſſis ꝙ cogitationes cognoſcūtur ab ipſo deo. Ipſi nihil eſt abſcōditū: nihil occultū: cognoſcit et quicquid patet ⁊ q̄cquid latet. Vn̄ Job. xlij. ait: Scio q: omnia potes ⁊ nulla te latet cogitatio. Et Eccl. vij. Non te iuſtifices ante deuz: qm̄ agnitor cordis ipſe eſt. Et pſ. xciij. Dn̄s ſcit cogitationes hominū. Et j. Paral. penul. Oīa corda ſcrutat̄ dn̄s: ⁊ vniuerſas mentiū cogitationes intelligit. ⁊ Heb. iiij. Omnia nuda ⁊ aperta ſunt oculis dei. ⁊ Job. j. cano. c. iij. Maior eſt deus corde noſtro ⁊ nouit oīa. et xxxij. diſt. c. erubeſcāt. Secretoꝝ cognitor ⁊ iudex deꝰ eſt. ⁊ Sen̄. ad Lucilluz. Quid ꝓdeſt aliquid ab hoīe eſſe ſecretum: nihil deo clauſum eſt: ipſe cogitationibus noſtris interuenit. Si interuenit dico vt nunq̄ aliq̄n inde diſcedat. Ex quibus deprehēdimus quāta ſit illorum fatuitas qui gaudēt delinquentes ab hoībus videri nec cogitant deuz omniū ſecretorū omniūq; cordium eſſe inſpectorē. Unde ⁊ poeta Ouidius lib. xiiij. Metamor. ait: Aſpiciunt oculis ſuperi mortalia iuſtis.

¶ Qualiter in cogitatione pōt eſſe peccatum? et ꝙ alia eſt cogitatio nature: alia gratie: ⁊ alia culpe. Capm. ij.

SEcundū myſterium declarandum de cogitationibus dicit̄ offenſio. In quo diſputādum venit. vtrū in cogitatiōe poſſit hō peccare ⁊ offendere deū? Et arguitur ꝓ vna parte ꝙ nō. Nam omne peccatū aut eſt in volūtate: aut in actu voluntatis: ſed cogitatio eſt actus intellectus: ergo in cogitatiōe nō pōt eſſe peccatum. Sed in cōtrarium eſt autoritas ieſu chriſti in euāgelio p̄ſenti. Et iterū in ſcripturis ſepius cōfirmatur. Unde Prouer. xv. Abominatio dn̄i cogitationes male. ⁊ Sap. j. Peruerſe cogitationes ſeparant a deo. ⁊ Prouer. vj. Deus odit cor machinans cogitationes peſſimas. ⁊ Eſa. j. Auferte malum cogitationuz veſtrarū ab oculis meis. ⁊ lv. Derelinquat impius viā ſuaz: ⁊ vir iniquus cogitationes ſuas. ⁊ Hiere. iiij. Vſq; q̄ morabunt̄ in te cogitationes noxie? Et Zach. j. Cōuertimini de vijs veſtris malis: ⁊ cogitationibus veſtris peſſimis. ⁊ Mat. ix. Cum quidam de ſcribis dicerent intra ſe de xpo: hic blaſphemat: cū vidiſſet ieſus cogitationes eoruz dixit: Quid cogitatis mala in cordibus vr̄is? Reſpondeo itaq; ad hanc queſtionem ex dictis Alex. in. ij. ſum. ⁊ ſcti Tho. diſ. xxxix. ij. li. ar. ij. diſtinguendo triplicem cogitationem.

Prima eſt nature,
Scda gratie.
Tertia culpe.

¶ Prima eſt cogitatio nature: quando quis cogitat ea ad que naturaliter īclinatur: vt ſi quis ſitiēs cogitat de potu: ſi quis grauatus ſomno cogitat de dormitione ⁊ hmōi: ⁊ in talibus cogitationibus nō eſt pctm̄: q: ex his que inſunt a natura: nec laudamur: nec vituperamur. vt dr̄. ij. Ethi. ¶ Scda cogitatio ē gratie: cū qs cogitat bn̄facere. Nā vt diximus in primo huius operis ſermone. Non pōt quis a ſeipſo cogitare bonuz: q: vt inquit Aug. in li. de predeſtinatione ſctōrū. Prius eſt cogitare bonum q̄ credere ⁊ ipſum cogitare bonuz ex deo eſt. Notandum tn̄ ꝙ nō omnis cogitatio boni a gratia eſt inſpirante. Nā cuz duplex ſit bonum. ſ. quoddā de neceſſitate precepti: quoddā de ſupererogatione ꝑfectionis: lʒ primū bonū ſemper ſit hoī inſpiratum a deo: nō tn̄ ſemꝑ ſecūdum: quinimmo poſſet ⁊ q̄nq; diabolus ꝑmittēte deo talia bona ſuggerere vt ſub illorū ſpē induceret ad grauiora mala: puta poſſet tentare aliquez vt penitentiam faceret quā fecit beatus Frāciſcus: vt ſub illa ſpecie aut faceret illū de ſe multuz preſumere aut ad fatuitatem peruenire. Propterea laudo vt cuz ſiles cogitationes aſcēdūt in corde velit hō recurrere ad diuinū cōſiliū pariter ⁊ auxiliū ⁊ petere bonoꝝ ⁊ ſctōꝝ virorum iudiciū. ¶ Tertia eſt cogitatio culpe qn̄

q̄s cogitat de pctō aliquo. Et hec cogi-
tatio pōt eſſe aliqñ meritoria: aliqñ ve-
nialis: aliquando mortalis. Poteſt eſſe
cogitatio de pctīs meritoria: cum q̄s co-
gitat vel vt doleat vel ꝯterat: ſicut dice-
bat Ezechias Eſa. xxxviij. Recogitabo
tibi oēs annos meos in amaritudine
aīe mee. Uel cogitat quis pctā vt illa co-
gnoſcat: ſicut q̄ hꝫ cōfeſſiōes audire va-
ria pctā recogitat q̄liter poſſit illa dete-
ſtari ſiue punire. Quandoqꝫ cogitatio
de pctīs pōt eſſe venialis. ſ. cum q̄s illa
cogitat cū aliquali delectatione: nō tñ
ex ꝓpoſito nec ex deliberatione: ſed po-
tius ex quadā ſurreptione. Qñqꝫ inſuꝑ
cogitatio de pctīs eſt pctm̄ mortale: qñ
videlꝫ q̄s cogitat illa cū ſenſu liberato
ex delectatione ⁊ cōplacētia pctī morta-
lis. Et ꝗuis nō ſequat̄ actus exterior:
tñ volūtas depraua t̄ ⁊ macula t̄ interi⁹
ꝓpterea graue periculū imminet his q̄
nullā ſibi ꝯſciam faciūt de cogitationi-
bus turpibus ⁊ immundis. Jccirco ſer-
uāda eſt Hieronymi regula ad Deme-
triadē virginē dicētis: Oīm operū ⁊ co-
gitationū tuarū ſpeculatorē tuū deum
crede. Jō caue ne q̄d loquaris aut cogi-
tes qd̄ oculos diuine maieſtatis offen-
dat. hec ille.

¶ Qr vitari pñt pctā cogitationū ꝑ ex-
ercitiū orōnis: lectionis: opationis: ꝑ
euitationē locutionis ⁊ auditiōis ocio-
ſoꝝ verboꝝ: ⁊ nutritionis ipſarū cogi-
tationū: ⁊ ꝑ amaritudinē. Cap. iij.

TErtiū myſteriū declarādum
de cogitationibus d̄r reme-
diatio. Jn quo notabimus
tria principalia remedia q̄-
bus cogitationū pctā decli-
nari poſſint.

Primū eſt exercitatio.
Scd̄m euitatio.
Tertiū amaricatio.

¶ Primū remediū eſt exercitatio aut in
lectione: aut in orōne: aut in corporali
occupatione. Et de hoc ita dicit Hiero.
ad Saluiniā de Nebridio ⁊ viduitate.
Semꝑ ī manibus tuis diuina ſit lectio
⁊ tā crebre orōnes vt oīm cogitation[...]
ſagitte q̄bus adoleſcētia ꝑcuti ſolet [...]
iuſcemodi clipeo repellant̄. Et idē [...]
ruſticū monachū. ⁊ de ꝯſe. di. v. c. nūq̄
Facito aliq̄d opis: vt diabolus te ſe[...]
inueniat occupatū: vt idē ad Demetria-
dē virginē. Nec iō tibi ab ope ceſſand[...]
eſt: q: deo ꝓpitio nulla re idiges: ſ[...]
cū oībus laborādū ⁊ ꝑ occaſionē op[...]
nil aliud cogites niſi qd̄ ad dn̄i p[...]
ſeruitutē. Propterea Eccl. xxxiij. dic[...]
Multā maliciā docuit ocioſitas. ¶ S[...]
cūdū remediū d̄r euitatio. Qui vult [...]
gitationes malas aut fugere aut vi[...]
re euitet tria. Primo malā locutionē [...]
ocioſoꝝ verboꝝ: q: vt inq̄t aplš. j. Co[...]
xv. Corrūpiūt bonos mores colloq̄ [...]
la. ⁊ Ariſ. vij. pol. Et dicere de facili q̄[...]
cūqꝫ turpiū ſit: ⁊ ipm̄ facere. ⁊ Hiero[...]
in epitaphio ſctē Paule. Jmmūdicia [...]
turpe verbū atqꝫ laſciuū nūq̄ eſt de o[...]
virgineo ꝓferendū: q̄bus ſignis libid[...]
noſus aīus oſtendit̄. Scd̄o euitet au[...]
tionē: vt nō ſolū nō loquat̄: verūetiā [...]
nō audiat q̄ ſordida ſunt ⁊ vana: ⁊ c[...]
viderit quoſqꝫ de ſimilibus colloq̄ [...]
tes velut de ſerpētibus diſcedat ab [...]
Tertio euitet nutritionē: vt ſi cogitati[...]
nes irruāt nō nutriat illas vt retine[...]
nō in delectationē illarū cōſentiat: ſe[...]
conet̄ eis repugnare ipſaſqꝫ a ſe repe[...]
lere quantū pōt. Uñ Hiero. ad Euſto[...]
inq̄t: Nolo ſinas cogitatiōes creſce[...]
nihil in te babylonicū vel cōfuſiōis a[...]
leſcat. Duꝫ paruus eſt hoſtis interfic[...]
nequicia elidat̄ in ſemine. Qr eñ ip[...]
bile eſt in ſenſu hōis nō irruere mo[...]
medullarū calore: ille laudat̄: ille p[...]
tur btūs q̄ ſtatim vt ceperit cogitat[...]
interficit ⁊ allidit eos ad petram: pe[...]
aūt erat xp̄s. Tertiū remediū d̄r ama[...]
cationis. Sicut matres cū a dulcedi[...]
lactis filios paruulos volētes retrah[...]
re ſuꝑ mām̄illas amara q̄dā appon[...]
ſolēt: vt illoꝝ guſtu ceſſent vbera ſu[...]
re: ſic amaritudo mētis cogitationib[...]
immūdis admixta: eas amaras ⁊ inſ[...]
das reddit. Eſt autē triplex amaro [...]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

moria. Prima mortis. De qua ſapiens Eccl.xlj. O mors ꝙ amara eſt memoria tua. Scḋa amara memoria eſt vltimi iudicij: de quo eccl'ia cantat ꝓpheticū illud Sophōie.j. Dies illa dies ire: dies tribulationis ⁊ anguſtie: dies calamitatis ⁊ miſerie: dies magna ⁊ amara valde. Tertia memoria amara: eſt dñi nrī ieſu xpi paſſio. Cū ergo q̄s ſtimulaẗ aculeis cogitationū malarū: ſi diligēter recogitat ſe moriturū: aut in dei iudicio rōnem ſe redditurū: aut videat xpm pro ſe in cruce patientē facile victor euadet ergo retineamus corda nr̄a ne impleantur malicia malarū cogitationū: vt ſic valeamus adipiſci in hoc ſclo dei grām ⁊ in futuro gloriā. Amen.

¶ Feria quinta poſt Oculi de religioſa votoꝝ emiſſione: illorūq; obſeruantia: a qua multi deficiunt: q: poſt impetratas gratias vota promiſſa nō ſoluunt. Sermo. xliij.

IMperauit febri ⁊ dimiſit illā. Scribūtur hec v̓ba originaliter Lu.iiij. ⁊ in euāge. hodi. Subuenit de⁹ v̓tute ſua infinita neceſſitatib⁹ hoim: ſi tū ipſi religioſa pietate ad eius auxiliū cōfluant: ſicut pꝫ ī lectione euāgelica: in qua narraẗ benigna cōdeſcenſio xpi ad ſonādū ſocrū ſimonis a magnis febribus: fecit tū illud rogatus a ſuis. Sic ⁊ quotidie curanẗ infirmi a varijs lāguoribus quibus humanū p̄ſidiū ſuccurrere minime valet: dei tū adiutorio ſalutē recipiunt. Id aūt vtplurimū impetraẗ nō ſolū p deuotas orōnes: ſed etiā p fideliū votorū emiſſionem. Facto nāq; voto deo ⁊ ſctis eius ꝗplurimi incolumitatis bn̄ficiū ſunt adepti. Q: v̓o magna eſt ingratitudo emittere vota ⁊ illa nō exoluere: propterea in hoc ſermone de voto aliqua neceſſaria penitentibus ꝑcurramus. Nā Deut.xxiij. d̄r: Cum votū moueris dño deo tuo non tardabis reddere: q: requiret illud dñs deus tuus, ⁊ ī pc̄. xlix. Redde altiſſimo vota tua. ⁊ .lxxv. Vouete ⁊ reddite dño deo veſtro. Devoto itaq; tria myſteria principalia erunt declaranda.

Primū d̄r diffinitio.
Scḋm ꝓhibitio.
Tertiū diſpēſatio.

¶ Quid ſit votū ⁊ de ſeptem cōditionibus que requirunẗ ad hoc vt habeat rationem virtutis. Cap.j.

PRimū myſteriū declarādū de voto d̄r diffinitio: in quo q̄d ſit votū videamus. Et ex dict͡ ſcti Tho.ij.ij.q.lxxxviij. ⁊ Rich. di.xxxviij. quarti. ſumo hāc diffinitionē. Votū eſt ꝯceptio melioris ꝓpoſiti animi deliberatione firmata. Ex qua diffinitione colliguntur ſeptem cōditiones que requirūtur in voto vt debite fiat: videlꝫ

Prima d̄r deliberatio.
Scḋa ꝓmiſſio.
Tertia ſuperogatio.
Quarta ordinatio.
Quinta formatio.
Sexta honeſtatio.
Septima diſtinctio.

¶ Prima cōditio que requiriẗ in voto d̄r deliberatio: vt.ſ. fiat ex volūtate deliberata. Nā vt dicit Rich. vbi.ſ. votum d̄r a volādo. Unde ſicut in nobis eſt duplex velle.ſ. plenū: qḋ eſt velle deliberatiuū: ⁊ ſemiplenum qḋ eſt velle ex ſurreptione: ſic dico ꝙ eſt duplex votū.ſ. votum qḋ hꝫ plenā rōnē voti: ⁊ de rōne talis voti eſt ꝙ ſit factū ex deliberatione: q: vt d̄r.xx.q.iij.c. p̄ſens clericus. Nullū bonū niſi volūtariū. ⁊.xv.q.j.c. non eſt. Volūtariū ſibi militē eligit xp̄s. Et eſt aliud votū qḋ nō hꝫ plenā rōnem voti: eo ꝙ nō fit cū deliberatione: ſed ex quadā ſurreptiōe: ⁊ iō nō obligat. Sed ī hꝰ oriẗ dubiū: an teneāt vota q̄ fiūt in anguſtijs: vtputa a mulieribus tpe partꝰ ⁊ a nauigātibus tpe tēpeſtatis: ⁊ ab infirmis tpe infirmitatis: ⁊ ſimilia. Et q̄dā abſolute ⁊ male reſpōdēt ꝙ nō. Cōtra quos dicit Guillelmus ꝙ eſt diſtin-